

Textil Gotland gör en ullresa till Italien

Den ideella föreningen Textil Gotland är ett nätverk för gotländska konsthantverkare, hantverkare och designers verksamma inom det textila området med omkring 60 medlemmar.

Majoriteten är kvinnor och många är egna småföretagare med egna butiker eller ateljéer. Många arbetar med produkter av skinn och ull.

Hösten 2009 gör de en resa till Italien. Resan går till Prato i Toscana, där de bl. a ska besöka Textilmuseet och köpmannen F. Datinis handelshus från 1300-talet.

I Florens skall de se kupolen som kröner Domen Maria del Fiore, ritad och byggd av arkitekten och ingenjören Filippo Brunelleschi under 1400-talet.

Bild på symbolen för "Arte della Lana" ullhandlarskrået

För att förbereda resan deltar 16 medlemmar i en studiecirkel i Studieförbundet Vuxenskolas regi. Man läser facklitteratur och studerar vilken roll ullen/ylleindustrin har haft för ekonomin, företagsbyggande, bankväsende och framför allt för den stora konsten i Italien.

Fil.dr Marita Jonsson, konstnären Angela Duckert, och Diego Rossi, gymnasielärare i italienska, har under hösten 2008 föreläst utifrån sina speciella kunskaper om Italien.

Målet och avsikten med de italienska textilstudier och med resan och är att ta del av en urgammal textil kultur och på så sätt få kunskap, inspiration och förståelse för hur man på 2008 Gotland skall kunna utveckla användningen av den gotländska ullen.

I kyrkan la Collegiata i San Quirico d'Orgia i Toscana finns denna polyptych av "Sano di Pietro", Siena-skolan 1500-tal. La Collegiata i San Quirico d'Orcia är exempel på den enorma mängd av medeltida konst som kunde komma till tack vara rikedomerna som skapades från handeln med ull. Foto: Eva Samuelsson

Ullens betydelse

Under tidig medeltid skapade den europeiska handeln med ull ett betydande antal ylleindustrier i Italien och fick sitt centrum i Prato och Florens i Toscana. Den hade sin storhetstid under medeltiden och renässansen då den genererade enorma rikedomar. Konst, arkitektur och bankväsende blomstrade, förmögna handelsmän gjorde investeringar och skapade arbetsförutsättningar för idag välkända storheter som Brunelleschi, Leonardo da Vinci, Michelangelo och många flera. Ända sedan den tiden är Prato ett ledande centrum för textilindustrin i Europa.

Via Hansans handel med pälsverk och bärnsten till Västeuropa, kom italienska ylletyger till Gotland.

Chiesa di S. Colomba; en bild från kyrkan i byn utanför Siena som skildrar Jesu födelse med lammen. Målaren heter Duccio, 1255-1318. Foto: Eva Samuelsson

Ullen betalade kupolen

”Arte della Lana”, ullhandlarskrået, utlyste år 1418 en tävling med ett pris på 200 floriner till den som kunde presentera ett förslag till hur man med största möjliga säkerhet skulle kunna resa kupolen över den nya domen, Maria del Fiore i Florens. Det blev Filippo Brunelleschi som vann tävlingen. Arte della Lana stod för hela byggnationen av Domen som vid denna tidpunkt var en av kristenhetens största. Öppningen över mittkorset mätte närmare 60 meter i diameter. Inte sedan antiken hade ett så stort fristående valv slagits.

Brunelleschis kupol var en stor arkitektonisk triumf och kom inom kort att stå som symbol, inte bara för staden Florens, utan också för renässansperioden i stort. Foto: Bob Tubbs

”Pastoral landskap” på Gotland

Barbro Santillo-Frizell, direktör för Italienska Institutet i Rom och professor i Antikens kultur och samhällsliv vid Uppsala universitet kommer till Gotland för att tala utifrån sin bok ”Pastoral landskap”.

*Foto: Eva Samuelsson
Fårherdar under transhumans i Dolomiterna*

Transhumans fortgår obrutet sedan antiken. Man transporterar sina lamm/får från kust till berg och ner igen allteftersom det finns bete. Professor Barbro Santillo-Frizell har skrivit om detta i Pastorala landskap som hon kommer att berätta mer ur den 20 april.

I sin bok beskriver hon hur fårskötseln under antiken skapade en handel med ull och fårets alla produkter, hur handelsstäder bildades efter fårens vandringvägar i det dåtida Italien och hur ull lade grunden till en ännu levande ylleindustri i Toscanaområdet.

Professor Barbro Santillo-Frizells öppna föreläsning kommer att äga rum på Högskolan den 20 april 2009 i samarbete med "Avdelningen för kulturvård" och Studieförbundet Vuxenskolan.

Studenterna på design- och kulturvårdskurserna och alla på Gotland verksamma med ull och skinn är särskilt välkomna men självklart också även långväga gäster!

11 jan 2009

Text: Eva Samuelsson, [Bioskinn](#)